**EMP ÜHISKOMITEE OTSUS nr 226/2022,**

**8. juuli 2022,**

**millega muudetakse EMP lepingu protokolli nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) ja protokolli nr 32 (artikli 82 rakendamise finantskorra kohta) [2023/643]**

EMP ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut (edaspidi „EMP leping"), eriti selle artikleid 86 ja 98,

ning arvestades järgmist:

(1) On asjakohane laiendada EMP lepingu osaliste koostööd nii, et see hõlmaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrust (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU" ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 ([1]).

(2) Määruse (EL) 2021/523 artikli 5 kohaselt võivad EFTA riigid selleks, et osaleda InvestEU fondi ELi osa raames teatavates finantstoodetes, teha osamakseid ELi tagatisse. EFTA riikide rahalise osalemisega ELi tagatise jaoks eelarvevahendite eraldamises võib kaasneda kompensatsioonitagatis, mis katab ELi tagatisega seotud vastava tingimusliku kohustuse. Teise võimalusena võivad nad eraldada kogu rahalise osaluse InvestEU fondi raha vormis.

(3) EFTA riikide ning nende asutuste, ettevõtete, organisatsioonide ja kodanike Euroopa Liidu programmides osalemise tingimused on sätestatud EMP lepingus, eelkõige selle artiklis 81.

(4) Nõukogu 14. detsembri 2020 aasta määrusega (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks, ([2]) eraldatakse täiendavat sihtotstarbelist välistulu määrusega (EL) 2021/523 loodud programmile „InvestEU". EMP lepingu protokollis nr 32 artikli 82 rakendamise finantskorra kohta on asjakohane täpsustada, et EFTA riikide rahalise osaluse arvutamisel programmis „InvestEU" tuleks arvutamise alust suurendada nõukogu määruse (EL) 2020/2094 artikli 3 lõike 1 kohaselt eraldatud sihtotstarbelisele välistulule vastavate assigneeringute võrra seoses nende riikide osalemisega selles programmis.

(5) Seepärast tuleks EMP lepingu protokolle nr 31 ja nr 32 vastavalt muuta, et kõnealune laiendatud koostöö saaks toimuda alates 1. jaanuarist 2022,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

EMP lepingu protokolli nr 31 artikli 19 (Majanduslike ja sotsiaalsete erinevuste vähendamine) järele lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 20*

**Konkurentsivõime ning sotsiaal-majandusliku lähenemise ja ühtekuuluvuse parandamine programmi „InvestEU" raames**

1. EFTA riigid osalevad alates 1. jaanuarist 2022 meetmetes, mis võivad tuleneda järgmisest liidu õigusaktist:

— **32021 R 0523**: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU" ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

([1]) ELT L 107, 26.3.2021, lk 30.
([2]) ELT L 433I, 22.12.2020, lk 23.

2. EFTA riigid ei osale InvestEU nõustamiskeskuse tegevuses.

3. EFTA riigid võivad otsustada osaleda InvestEU fondi ELi osa raames ühes või mitmes finantstootes. EFTA riikide rahaline osalus põhineb nende finantstoodete riskiprofiilil, milles nad osaleda soovivad. EFTA riikide rahaline osalus suurendab ELi tagatist.

4. EFTA riikide rahalise osaluse arvutamisel InvestEU fondis ei kohaldata EMP lepingu artikli 82 lõikes 1 eelarveridade jaoks sätestatud suhtarvu. EFTA riigid sõlmivad protokolli nr 32 artikli 8 kohaselt rahalist osalust käsitlevad lepingud ELiga, keda esindab komisjon. Rahalist osalust käsitlevate lepingute alusel määratakse kindlaks EFTA riikide poolt ELi tagatisele antava rahalise osaluse summad, sätestatakse kõnealuse osaluse kasutamise tingimused, määratakse kindlaks osaluse maksmise sagedus ja summad ning kehtestatakse eeskirjad kasutamata vahendite ja tulude tagasimaksmiseks EFTA riikidele.

5. Kui EFTA riikide kogu rahalist osalust ELi tagatises ei eraldata raha vormis, st eraldisteks on määratud alla 100 %, kohustuvad EFTA riigid katma vastava tingimusliku kohustuse tagasivõtmatu, tingimusteta ja nõudmisel realiseeritava kompensatsioonitagatisega. Kompensatsioonitagatis antakse samaaegselt rahalist osalust käsitleva lepingu allkirjastamisega.

6. Liechtenstein ei osale kõnealuses programmis ega selle rahastamises.“

*Artikkel 2*

EMP lepingu protokolli nr 32 artikli 1 lõike 10 tekst asendatakse järgmise tekstiga:

„10. Lepingu artikli 82 punktide a ja b kohase tegevustoetuse arvutamiseks suurendatakse programmi „Euroopa horisont“ (loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695), programmi „InvestEU“ (loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523) ja liidu elanikkonnakaitse mehhanismi (mida reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1313/2013/EL) rahastamiseks Euroopa Liidu lõplikult vastu võetud eelarvesse kantud kulukohustuste ja maksete assigneeringuid asjaomastel aastatel assigneeringute võrra, mis vastavad nõukogu 14. detsembri 2020 aasta määruse (EL) 2020/2094 (millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks) ([3]) artikli 3 lõike 1 kohaselt nendele tegevustele eraldatud sihtotstarbelisele välistulule.“

*Artikkel 3*

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast seda, kui kõik EMP lepingu artikli 103 lõike 1 kohased teated on edastatud *.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2022.

*Artikkel 4*

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja EMP kaasandes.

([3]) ELT L 433I, 22.12.2020, lk 23.

(*) Põhiseadusest tulenevaid nõudeid ei ole nimetatud.

Brüssel, 8. juuli 2022

*EMP ühiskomitee nimel*
*eesistuja*
Kristján Andri STEFÁNSSON